

Tukipalveluselvitys siivous- ja ruokapalveluista

Kaupunginhallitus 29.01.2024 § 18

Ruoka- ja siivouspalveluita koskeva tukipalveluselvitys perustuu kaupunginvaltuuston hyväksymään vuoden 2023 talousarvioon ja siihen kirjattuihin strategian toteutumista tukeviin toiminnallisiin tavoitteisiin. Tekninen lautakunta päätti kokouksessaan 27.04.2023 § 58 em. talousarvion sitovan tavoitteen perusteella selvityksen käynnistämisestä ja nimitti selvitykselle ohjausryhmän. Ohjausryhmä kokoontui säännöllisesti yhteensä seitsemän kertaa, ohjasi työtä ja päätti työn tarkemmasta rakenteesta ja sisällöstä.

Selvitys toimii kuvauksena ja tietopakettina tukipalveluiden järjestämisen nykytilasta ja toteuttamisvaihtoehdoista. Selvitys koostuu neljästä osasta; loppuraportista sekä kolmesta järjestämismvaihtoehtojen ominaisuuksia kuvaavasta liitteestä. Vaihtoehtoina selvityksessä tarkastellaan kaupungin omaa palvelutuotantoa sekä palveluiden hankkimista sidosyksikköhankintana Pirkanmaan Voimialta. Selvityksessä palveluiden tuottamisen vaihtoehtoja tarkastellaan mm. taloudellisesta-, henkilöstö-, asiakaspalvelun laatu- sekä kehittämisenäkökulmasta.

Selvitystyön aikana ohjausryhmä ja teknisen lautakunnan jäsenet kävivät myös tutustumassa Ylöjärven kaupungin omaan palvelutuotantoon sekä Pirkanmaan Voimian palvelutuotantoon käytännössä.

Tekninen lautakunta käsitteli ja hyväksyi valmiin selvityksen kokouksessaan 13.12.2023 myöhempää päätöksentekoa varten.

Liite	Siivous- ja ruokapalveluiden tukipalveluselvitys, loppuraportti liitteinen
Lisätiedot	Hankekehityspäällikkö Ari Niemensivu 040- 485 7566 ari.niemensivu@ylojarvi.fi, kaupunkirakennejohtaja Jukka Nurmi 050-466 5860 jukka.nurmi@ylojarvi.fi
Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus merkitsee tukipalveluselvityksen tiedoksi ja käy asiasta lähete keskustelun.
Päätös	Hyväksyttiin.

Hankekehityspäällikkö ja kaupunkirakennejohtaja olivat kokouksessa puhe- ja läsnäolo-oikeudella tämän asian ajan klo 15.54 – 17.07.

Nuorisovaltuuston edustaja poistui kokouksesta tämän asian aikana klo 17.01.

Kaupunginhallitus piti kokoustaunon tämän asian jälkeen klo 17.07-17.15.

Kaupunginhallitus 19.02.2024 § 47
157/02.02.02/2023

Ruoka- ja siivouspalveluiden tukipalveluselvityksessä esitetään päätöksentekoa varten kaksi toimintavaihtoehtoa palveluiden toteuttamiseksi jatkossa; 1) Oman toimintana jatkaminen ja toiminnan kehittäminen sekä 2) palvelukokonaisuuden ulkoistaminen kokonaisuudessaan Pirkanmaan Voimialle.

1. Vaihtoehto - Jatkaminen omana toimintana

Omana toimintana jatkamisen vaihtoehdon yhteydessä tukipalveluselvityksessä nostetaan esiin merkittäviä mahdollisuuksia toiminnan kehittämiseksi ja kustannussäästöjen saavuttamiseksi ruoka- ja siivouspalveluissa. Merkittävimmät kehitysmahdollisuudet keskittyvät toiminnan uudelleenorganisoinnin lisäksi ruokapalveluissa tuotannon keskittämiseen ja kehittämiseen sekä siivouspalveluissa puhtaustasojen, siivoustaajuuksien ja tätä kautta henkilöstömitoituksen uudelleentarkasteluun. Keskeisimpiä kehittämismahdollisuuksia ovat:

- Siivous- ja ruokapalveluiden organisaatioiden yhdistäminen ja yhteiskäyttöhenkilöstön lisääminen.
- Keittiöpalveluverkon tuotannon kehittäminen ja tiivistäminen vaiheittain 2-3 valmistuskeittiöön. Ensi kädessä Kauraslammien pääkoulun ja Kalliorinteen päiväkodin valmistuskeittiöiden ruuanvalmistuksen päättäminen.
- Toimintamallien ja palvelukuvauksien yhtenäistäminen.
- Ruokailijamäärien ja tilausmäärien kirjanpidon kehittäminen.
- Kohdekohtaisten ja ajantasaisten sisäisten ateria- ja siivoushintojen hyödyntäminen.
- Puhtaustasojen ja siivoustaajuuksien uudelleentarkastelu ja henkilöstömitoituksen tarkastaminen vastaamaan haluttua puhtaustasoa.
- Siivouspalveluissa alihankintamahdollisuuksien kartoittaminen.

Säästöjä on nykytilaan verrattuna saavutettavissa sekä käyttötaloudessa henkilöstökustannusten vähenemisen kautta, että tulevia merkittävimpiä investointitarpeita ehkäisemällä. Kehittämistoimenpiteitä valmisteltaisiin osana vuoden 2025 talousarviovalmistelua. Tarpeet yhteistoimintaneuvotteluille arvioitaisiin tapauskohtaisesti.

2. Vaihtoehto - Kokonaisulkoistus Pirkanmaan Voimialle

Toisena vaihtoehtona tukipalveluselvityksessä käsiteltiin palvelukokonaisuuden kokonaisulkoistusta Pirkanmaan Voimialle. Ulkoistus tapahtuisi liikkeen luovutuksena, jossa koko kaupungin ruoka- ja siivouspalveluiden palvelukokonaisuus henkilöstöineen siirtyisi Pirkanmaan Voimialle toiminnan liikevaihtoa vastaavaa yhtiön omistusosuutta vastaan. Kaupunki hankkisi tämän jälkeen palvelut kokonaisuudessaan Pirkanmaan Voimialta sidosyksikköhankintana yhtiön osaomistajana.

Vaihtoehdon toteuttamisen edellyttämät toimenpiteet:

- Kaupunginhallitus käynnistää jatkovalmistelun kokonaisulkoistuksen osalta sekä yhteistoimintaneuvottelut asian käsittelemiseksi yhteistoimintalain mukaisesti
- Kaupunginhallitus esittää valtuustolle, että valtuusto päättää palvelukokonaisuuden ulkoistamisesta kokonaisuudessaan Pirkanmaan Voimialle.
- Neuvottelut palveluhankinnan ja yhteistoimintaneuvottelut liikkeen luovutuksen yksityiskohdista Pirkanmaan Voimian ja yhtiön muiden osakkaiden kanssa tulee käynnistää välittömästi valtuuston päätöksen jälkeen. Kaupungin riittävää

omistusosuus ja tätä kautta vaikutusmahdollisuudet yhtiön omistajana tulee varmistaa.

- Aikataululliseksi tavoitteeksi tuotannon siirtoon asetetaan 1.8.2025. Tarvittavat päätökset tulee olla tehtynä viimeistään alkusyksystä 2024, jotta liikkeen luovutus voidaan huomioida talousarviovalmistelussa vuodelle 2025.

Säästöjä kokonaisulkoistuksen vaihtoehdossa on selvityksen perusteella nykytilaan verrattuna saavutettavissa sekä käyttötaloudessa, että Voimian keskitetyimmän tuotantomallin mahdollistaman investointitarpeen pienentymisen kautta.

Merkittävää laadullista eroa kahden toimintavaihtoehdon välillä ei tukipalveluselvityksessä havaittu. Sekä oma palvelutuotanto, että Pirkanmaan Voimia kykenevät tuottamaan halutut palvelut laadukkaasti ja luotettavasti. Kustannusvertailussa kokonaisulkoistusvaihtoehdon laskennalliset kustannukset olivat n. 120 000 euroa vuodessa pienemmät kuin oman toiminnan nykykustannukset. Selvityksessä esiin nostetut laskennan ja kustannusvertailun epävarmuustekijät huomioiden kustannuseroa ei voida kuitenkaan pitää ratkaisevana. Merkittävämmän eron vaihtoehtojen välillä synnyttäviin pitkän aikavälin investointikustannuksiin kaupunki kykenee vaikuttamaan myös omilla toimillaan omaa toimintaa ja palveluverkkoa kehittämällä. Oman toiminnan laaja kehittämispotentiaali ja henkilöstön kehittämishalukkuus puoltavat voimakkaasti oman toiminnan kehittämisen vaihtoehtoa. Myös merkittävästä organisaatiomuutostilanteesta syntyvät riskit sekä hallitusohjelmaan kirjatut In house -lainsäädännön mahdolliset muutokset on huomioitava päätöksenteossa omana toimintana jatkamista puoltavina tekijöinä.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää, että ruoka- ja siivouspalveluiden kehittämistä jatketaan tämän pykälän selosteosassa esitetyn oman toiminnan vaihtoehdon pohjalta. Kehittämistoimenpiteillä tavoitellaan merkittävää vuosittaista säästöä (n.200 000 – 300 000e/v) käyttötaloudessa suunnittelukauden loppuun mennessä. Lisäksi tulevia investointitarpeita ehkäistään palveluverkkoa kehittämällä. Kehittämistoimenpiteitä valmistellaan osana vuoden 2025 talousarviovalmistelua.

Päätös

Keskustelun kuluessa Peer Haataja ehdotti, että asia palautetaan valmisteluun. Mika Kotiranta kannatti Haatajan ehdotusta.

Koska oli tehty kannatettu ehdotus asian palauttamisesta valmisteluun, puheenjohtaja esitti suoritettavaksi äänestyksen nimenhuudolla siten, että ne, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista äänestävät jaa ja ne, jotka kannattavat asian palauttamista valmisteluun äänestävät ei.

Äänestysesitys ja -tapa hyväksyttiin yksimielisesti.

Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 7 jaa-ääntä (Ahonen, Heikkilä, Kolehmainen, Lehti, Ruuska, Sarvijärvi, Stenman) ja 4 ei-ääntä (Haataja, Kiiskinen, Kotiranta, Luojus), joten puheenjohtaja totesi, että asian käsittely jatkuu.

Keskustelua jatkettaessa Mika Kotiranta ehdotti, että päätösehdotuksen toisen lauseen sana ”tavoitellaan” muutetaan muotoon ”pitää saada”, jolloin lause kuuluu: ”Kehittämistoimenpiteillä pitää saada merkittävää vuosittaista säästöä (n.200 000-300 000 e/v) käyttötaloudessa suunnittelukauden loppuun

mennessä.” Peer Haataja ja Katja Luojus kannattivat Kotirannan ehdotusta.

Koska oli tehty kaupunginjohtajan päätösehdotuksesta poikkeava kannatettu ehdotus, puheenjohtaja esitti suoritettavaksi äänestyksen nimenhuudolla siten, että ne, jotka kannattavat kaupunginjohtajan ehdotusta, äänestävät jaa. Mikäli ei voittaa, Kotirannan ehdotus tulee kaupunginhallituksen päätökseksi.

Äänestysesitys ja -tapa hyväksyttiin yksimielisesti.

Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 8 jaa-ääntä (Ahonen, Heikkilä, Kiiskinen, Kolehmainen, Lehti, Ruuska, Sarvijärvi, Stenman) ja 3 ei-ääntä (Haataja, Kotiranta, Luojus), joten puheenjohtaja totesi kaupunginjohtajan ehdotuksen tullen kaupunginhallituksen päätökseksi.

Kaupunkirakennejohtaja ja hankekehityspäällikkö saapuivat kokoukseen puhe- ja läsnäolo-oikeudella tämän asian alussa klo 15.22.

Juho Ojares oli poissa kokouksesta tämän asian aikana klo 16.07-16.08.

Hankekehityspäällikkö ja talousjohtaja poistuivat kokouksesta tämän asian jälkeen klo 16.31.

Kaupunginhallitus piti kokoustauon tämän asian jälkeen klo 16.31-16.40.